SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1187

av Tony Ring (M)

Statligt ansvar för försvarsindustrikommunernas förutsättningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en nationell strategi för kommuner och regioner med omfattande försvarsindustriell verksamhet, inklusive principer för statlig medfinansiering och en översyn av möjligheten att införa ett riktat försvarsindustristöd till berörda kommuner och regioner och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges försvarsförmåga bygger inte enbart på militära förband och civilt försvar utan också på en fungerande försvarsindustri och dess underleverantörer. Det förändrade säkerhetspolitiska läget ställer krav på en snabb och omfattande utbyggnad av svensk försvarsindustri. En förutsättning för att denna ska kunna genomföras är att de kommuner och regioner där industrin är lokaliserad ges rimliga förutsättningar att möta expansionen.

I kommuner som Karlskoga innebär försvarsindustrins tillväxt ökade behov av investeringar i vägar, järnvägar, energiförsörjning, vatten och avlopp, bostäder, skolor och utbildning. Ansvaret för dessa investeringar är fördelat mellan flera aktörer, men en

betydande del av de kommunala och regionala kostnaderna uppstår innan expansionen har hunnit ge motsvarande ökade skatteintäkter.

Det skapar en obalans mellan nationell nytta och lokalt finansieringsansvar. Sveriges försvarsupprustning får inte begränsas av enskilda kommuners skattekraft, investeringsutrymme eller möjligheter att bära en ökad skuldsättning. Om kommunerna inte kan bygga ut den samhällsinfrastruktur som industrin behöver riskerar de att bli flaskhalsar i upprustningen, samtidigt som finansieringen av den ordinarie välfärden kan försvåras.

Regeringen bör därför överväga att se över om försvarsindustristrategin ska kompletteras med en nationell strategi för de kommuner och regioner som berörs av försvarsindustrins expansion. Strategin syftar till att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan staten, kommunerna, regionerna och andra berörda aktörer samt ange principer för statlig medfinansiering av samhällsviktiga investeringar som är motiverade av nationella försvarsbehov.

Strategin bör även omfatta kompetensförsörjning och statlig samordning. Staten bör ta ett tydligare ansvar för dimensionering och finansiering av relevanta utbildningsinsatser i samverkan med berörda kommuner, regioner och utbildningsanordnare. En statlig samordnare eller ett nationellt kommunforum för försvarsindustri bör övervägas för att skapa en strukturerad dialog med regeringen och berörda myndigheter.

Därtill bör regeringen överväga ett riktat statligt försvarsindustristöd till kommuner och regioner. Stödet bör kunna omfatta investeringar och särskilda omställningskostnader som har ett tydligt samband med försvarsindustrins expansion. Det bör bygga på transparenta kriterier, dokumenterade behov och en rimlig ansvarsfördelning, utan att ersätta det ordinarie kommunala ansvaret eller företagens egna investeringsåtaganden.

En stärkt svensk försvarsindustri är ett nationellt intresse. De kommuner som möjliggör denna utveckling ska inte behöva välja mellan att bidra till Sveriges säkerhet och att upprätthålla en god kommunal välfärd. Staten behöver därför säkerställa att kommunernas ekonomiska förutsättningar inte blir ett hinder för den nationella försvarsupprustningen.

Tony Ring (M)